

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na teden, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrtri leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petlin. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loce Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Lošinj 23. Nadvojvoda Štefan z družino je dospel semkaj.

Praga 23. Iz raznih mest javljajo demonstracije proti razveljavljenju jezikovnih naredeb. Demonstracije so večinoma obrnjene tudi proti Židom.

Brno 23. Vladni komisar je razpustil shod čeških narodnih delavcev, na katerem so govorniki strastno napadali vlado radi razveljavljenja jezikovnih naredeb. Vsled razpusta so delavci začeli metati kamenje proti komisarju ter ga ranili na nogah. Na ulicah so razbili mnogo oken. Policija je razgnala demonstrante.

Dunaj 23. Za jutranjo razpravo o izjavi vlade v zbornici poslancev je prijavljenih nad 100 govornikov, in sicer bodo govorili vsi proti izjavi. Ako se stranke med seboj ne sporazumejo, lahko traja ta razprava več tednov dni.

Dunaj 23. Danes predpoludne je imel poljski klub svojo sejo. Popoludne je bila zbrana katoliška ljudska stranka.

Dunaj 23. »N. F. Presse« poroča iz Budimpešte: Ako ne bode posebnih zaprek, pridejo ogerski člani kvotne deputacije dne 3. novembra na Dunaj, da se začnejo pogajati z avstrijskimi odposlanci. Delegaciji se snideta bržkone okolo sredine meseca novembra ter bodeta zborovali istočasno s kvotnimi deputacijama.

Carigrad 23. Včeraj je umrl v skutarskem Konaku Šefket-efendi, sin sultana Abdul-Aziza, stric sedanjega sultana.

Pariz 23. Kralj Grški, ki je dospel včeraj semkaj, je obiskal predsednika republike, Loubeta, ki mu je vrnil obisk.

Caracas 23. General Castro, načelnik ustave, je prišel semkaj. V mestu vlada mir.

Novi York 23. V Panami je vsled ustaje razglašeno obsedno stanje.

Vojna v južni Afriki.

Durban 23. Močna četa Boereev koraka proti Melmothu v zuluski deželi.

London 23. Večerni listi javljajo, da so Angleži znova premagali Boeree pri Glencoe.

Petrograd 23. Društvo rudečega križa je sklenilo, ponuditi obema strankama na južnoafriškem bojišču svojo pomoč.

London 23. Agencija »Dalziel« javlja iz Pretorije: Predsednik Krüger hoče predlagati ministarskemu svetu, da se Transvaal brezpogojno podvrže Angliji. Danes ali jutri se snide minister-ski svet, da odloči o tem vprašanju.

Kje še treba oponirati?

Zagreb, 22. oktobra 1899.

Neki list, izhajajoči v Trstu, je z vnanjo politiko tolmačil politiško spremembo, navstalo na Dunaju, in je pisal, da v Avstriji hočejo sedaj ustrezati Nemeem in jih s tem gladiti radi tega, ker se je Avstrija na Balkanu pogodila z Rusijo ter je v vnanji politiki nekako krenila na pota, ugodna za Slovane. To teorijo, da habsburška monarhija v notranjem ustreza Nemeem, ko v vnanjih odnošajih ustreza Slovanom, je bilo čuti že večkrat, no, mi pa ne mislimo, da bi bila potrjena po činih. V konkretnem slučaju pa absolutno ne velja, kajti habsburška monarhija niti ni premenila svoje svoje politike na Vztoku, niti ni v čemer si bodi premenila svoje politike nasproti Berlinu. Tudi mi mislimo, da je sprememba, dogodivša se na Dunaju, v tesni razmeri z vnanjo politiko, ali v zmislu, povsem nasprotnem onemu, kakor bi hotel tolmačiti gori omenjeni list. Za trajanje krize je bil

— Krasna.
— Pa Vrehlickega »Pobarvane šrepinje« ?
— Seveda sem jih čital. Jako lepe so.
— Veste, pa Lilieneronove pesmi mi tudi jako ugajajo.
— Lilieneronove? Vi torej mnogo čitate?
— Da, kar mi prihaja tako pod roko. Samo kuhinjskih knjig ne maram.
Glasno se je zasmejala, da je kar odmevalo naokolo.
— Ali obiskujete opero?
— Včasih, gospica.
— O, jaz ljubim opero. Sinoči so peli »Boheme«.
— Ah, sinoči ste bili v operi?
— Da. Zakaj?
— Ker vas nisem videl na Ringu.
— Ah, kaj ste me čakali? To me veseli.
Kako se mu je sree nasmejalo! Veseli jo, da jo je čakal! Kako dražestno, naivno to pravi! In on se jo je bal nagovoriti!
Od Kärntnerice so zavili v neko postransko ulico. Pred visoko moderno palačo so se ustavili.
— Tukaj stanujemo. Lahko noč, gospod dijak. Počakajte nas še kaj na Ringu, če Vam je naša družba všeč.
Če mu je njuna družba všeč! Kaj mu ni čitala z obraza, kako je srečen, da jo je smel

grof Goluchowski večkrat zaslišan in žnjim so se obdržavale razne konference. Da povemo resnice: vsakokrat, kadar smo čuli, da minister za vnanje stvari stavlja svoj prst v notranja vprašanja Avstrije, nas je zazeblu v sree, kajti nikakor ne moremo pozabiti na razloge, radi katerih je svoje dobe padlo ministerstvo Hohenwartovo. Znano je, da je grof Badeni pal vsled uplivanja vnanjih faktorjev. Javna tajnost je tudi, da je na zadnjih zaslišanjih in konferencijah grof Goluchowski izjavil menenje, da ravno iz ozirrov do Berolina treba pomiriti Nemece, kajti ravnovesje da je porušeno, ako se na zunaj vodi politika trojne zveze, namreč nemška politika, dočim so v notranjem Nemei nezadovoljni. Ni bilo brez razloga, da je grof Clary rekel nekemu novinarju berolinskemu, da se hoče držati politike trojne zveze.

Čim pa je tako, kateri je, vsaj v parlamentarnemu pogledu, naravni postulat vsega tega? Opozicija proti vnanji politiki; ta opozicija pa bi se morala voditi v delegacijah — kolikor možno odkrito in dosledno. Recimo, da je habsburška monarhija z Rusijo in Francijo sklenila ono zvezo, katero je sklenila z Nemčijo in Italijo, ali bi Nemei in Madjari mirovali zato? Ne, marveč bi taki politiki ravno v delegaciji napovedali najhujšo vojno. Mi radi priznavamo, da Mladočehi niso nikdar zatajili svojih simpatij do politike, prijatelj-ske z Rusijo, ali na drugi strani nam priznajo tudi oni sami, da so njihove izjave v tem pogledu bile precej platonične in da so se oni zadovoljevali z dovolj platoničnimi izjavami od strani ministra za vnanje stvari. Vsi vemo, da so Mladočehi dobri Slovani in vsi najraje vidimo v njih zastavonoše slovanske solidarnosti v monarhiji. Ali iz tega svojega slovanskega stališča niso — vsaj kakor delegatje ne — izvajali tistih posledic, kakoršnjih bi zahtevala že logika, ako drugo ne. Oni niso zatajili svojih simpatij do Rusije, ali niso stopili v

spremiti? V njem poje cel zbor himno sreče in ves svet se mu dviguje proti nebu. Plinske svetiljke se mu vidijo kakor palme, vse hiše so obsute z cvetjem in vse se blišči v bajnem žaru.

Oh, lepi, lepi svet! Upi, kakršne je gojila njegova duša v nezavednosti otroških let, mu vstajajo v sreču in se odevajo v določene oblike, polne harmonije. Tako mu je, kakor bi ga vse zvezde pozdravljale in se mu smehljale in mu voščile srečo. Saj bo srečen, saj bo!

Še dolgo se je sprehajal po mestnih ulicah in sanjaril in koval načrte.

Ali je sploh mogoče, da je tako srečen? Kdaj bi bil mislil, da ga doleti taka blaženost? Oh, sedaj je njegovo življenje nekaj vredno; sedaj ima stalen cilj in delo mu pojde od rok, kakor bi se igral. Nikar ne jokajte, ubogi trpini! Ne izgubite upa. Vse se izpreminja na svetu, tudi vaše bede bo konce, samo upati morate, čvrsto upati; vaše nadeje se uresničijo. Borite se; jaz se bom boril z vami. Srečen človek hoče videti srečne ljudi okrog sebe...

Pozno po noči je prišel domov, močno utrujen, a trudnosti ni čutil. Sreča ga je nosila na svojih perutih in ga dvigala v zvezdne višave. Sanjal je zlato bodočnost in iz palače v oblakih je sipal cvetje na zemljo... (Pride še.)

P O D L I S T E K.

13

Sursum corda!

Spisal E—n.—n.

— Torej ste vendar idealist.
— Ne oporekam.
— Vi ste zanimiv človek. Ali študirate na Dunaju?
— Da, milostiva.
— Kaj pa?
— Filozofijo.
— Ah, filozofijo! To mora biti zelo zanimivo. Torej poznate vse modrosti starega in novega sveta.
— To baš ne. Filozofični nauk ni tako temeljit.
— Pa prosim vas, kaj pa je pravzaprav filozofija? To je vendar modrost, kaj ne? Veste, jaz mislim, da to mora biti najzanimivejši študij. Jaz sem namreč jako neumna. Imela sem doma nekega učitelja, a zdi se mi, da sam ni nič znal. Tako smešen je bil! Menda je mislil, da dekleta morajo biti neumna. Vsaki čas sem ga kaj vprašala, a nič mi ni hotel povedati. In sedaj neznam ničesar. Samo, kar čitam v časopisih. Pa tudi ne umem vsega. A propos. Ali ste čitali de Amieissovo »Sree«? Kaj ne, to je lepa knjiga?

